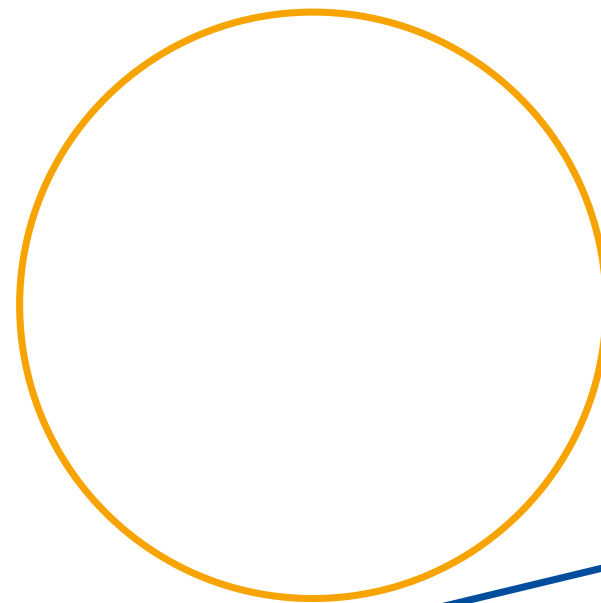

Trudny wybór?

Lektury uzupełniające w praktyce szkolnej

KLASY VII-VIII

Zasady doboru lektur uzupełniających zamieszczonych w podstawie programowej oraz spoza podstawy programowej

XIX -wieczny pedagog Ewaryst Estkowski pisał, że głównym celem literatury skierowanej do młodego czytelnika jest kształcenie świątłych ludzi i zacnych charakterów.

Podkreślał, że dobry autor tekstów dla dzieci musi być wyposażony w niepospolite zdolności: żywość wyobraźni, naiwną ciekawość, prostotę nieświadomości oraz bystrość w postrzeganiu szczegółów.

Zasady doboru lektur uzupełniających zamieszczonych w podstawie programowej oraz pozycji spoza podstawy programowej

Trudny wybór? Lektury uzupełniające i nie tylko... .

Przy doborze ważne:

1. Treść dostosowana do wieku ucznia.
2. Książka (tematyka, problematyka) bliska uczniom.
3. Cechy danego oddziału/klasy.
3. Tematyka/problematyka (jakość i ilość).
4. Kompromis wyboru uczniów/ nauczyciel.
5. Diagnoza właściwego wyboru (lekcja).
6. Kryterium poznawcze.
7. Kryteria egzaminacyjne.

Zasady doboru lektur uzupełniających zamieszczonych w podstawie programowej oraz pozycji spoza podstawy programowej

8. Zajęcia wyprzedzające.
9. Objętość (liczba stron) .
10. Język.
11. Moda?
12. Uwzględnienie zainteresowań uczniów.
13. Podział - lektura dedykowana dziewczętom i chłopcom (równowaga, parytety).
14. Treści zawarte w podstawie programowej.
15. Treści realizujące kierunki polityki oświatowej na dany rok szkolny/cykl (priorytety).
16. Moja wizja metodyczna (pomysł na lekcje, formy, wycieczki, steam, projekt itp.).
17. Redakcja (czcionka, ilustracje, szata graficzna).
18. Dostępność (biblioteka, księgarnie, w tym internetowe, antykwariaty...).
19. „Profil absolwenta i absolwentki. Droga do zmian w edukacji” IBE 2025 r.

Wybrane lektury uzupełniające zamieszczone w podstawie programowej z 2024 r.

Klasy VII - VIII

Markus Zusak, „Złodziejka książek”, 2005 r., ss. 295

- czas i miejsce akcji: od 1939 r., nazistowskie Niemcy (Monachium, Molching)
- bohaterowie: 8-letnia Liesel, brat, matka, Rosa i Hans Hubermannowie - nowi rodzice bohaterki oraz ukrywany przez nich Żyd Maks Vandenburg, Rudy Steiner - przyjaciel Liesel;
- narrator - śmierć, która przedstawia losy bohaterki oraz swoją „pracę”; liczne metafory;
- tematyka/problematyka: II wojna światowa; obraz małego niemieckiego miasteczka i jego mieszkańców wraz z ich nastawieniem do Hitlera i wojny; osvajanie ze śmiercią; rola książki; Holocaust; przybrani rodzice - relacje z bohaterką; przyjaźń.

Wybrane lektury uzupełniające zamieszczone w podstawie programowej z 2024 r.

Klasy VII - VIII

Paweł Beręsewicz, „Wszystkie lajki Marczuka”, 2023 r., ss. 127

- konstrukcja powieści: czas i miejsce akcji - II wojna światowa i czasy współczesne (Białoleka, Choszczówka Gimnazjum nr 12), dwutorowa narracja;
- bohaterowie: Rafał Konecki - „gwiazda” gimnazjum, Adam Zieliński, Ania, Janek Marczuk - chłopak ukrywający Żydów, Zenon Słowik;
- tematyka/problematyka: szkolna rzeczywistość; zdrada; wyśmiewanie; rola radiowęzła; faworyzowanie uczniów; efekt zemsty - projekt; siła internetu (życie wymyślonej historii fikcyjnego bohatera Marczuka);
Autentyczna historia prześladowania Żydów w czasie II wojny światowej przemyciona we współczesnej powieści, której akcja trzyma w napięciu (młodego) czytelnika. Zwrot akcji.

Wybrane lektury uzupełniające zamieszczone w podstawie programowej z 2024 r.
Klasy VII - VIII

Roksana Jędrzejewska- Wróbel, „Stan splątania”, 2022 r., ss. 396 (nagrodzona)

- bohaterowie mieszkający w bogatym osiedlu to ósmoklasiści: Lena, Maria, Miłosz;
- tematyka/problematyka: sąsiedzi odgradzeni tujami; renomowana szkoła i jej akcje, np. „Moja szkoła – moja pasja”, „Jak utrwaląć poczucie wartości” (fałsz s. 93); wolontariat za punkty; relacje z rodzicami; patchworkowa rodzina (Miłosz); życie w domu opieki „Zaciszna Przystań”; przyjaźń międzypokoleniowa: Elodia (artystka) - Lena (uzdolniona plastycznie), Bertram (saksofon) - Miłosz (wiolonczela), Maria uczy się gry w pokera od Jarminy - prof. antropologii.

narracja prowadzona w czasie teraźniejszym

Wybrane lektury uzupełniające zamieszczone w podstawie programowej z 2024 r.
Klasy VII - VIII

Barbara Kosmowska, „Połączana rybka”, 2007 r., ss. 153, („Książka Roku” 2007)

- czas i miejsce: współczesne (lato-listopad), wieś Kruszyna, miasto;
- bohaterowie: Alicja- 14-latka, pisze listy do siebie, Klaudia (żona ojca), Fryderyk „Jaszczurka” - ich syn 4-latek, ciężko chory, Sara - przyjaciółka, Robert - przyjaciel, sympatia Alicji;
- problematyka/tematyka: rodziny niepełne; relacje z rodziną; więzi między przyrodnim rodzeństwem; akceptacja partnerki ojca; trudna przyjaźń (Sara); „Rajska jabłoń” - film o hospicjach; przeżycia wobec choroby i śmierci; dojrzewanie, pasje, zdolności;

Pierwsza miłość to takie śliwki robaczywki. Z wierzchu się patrzy na serce, robaczka nie widzi - babcia; Za szczęście zwykle się płaci, ale bez tego haraczu nie warto w ogóle żyć - mama; Wyjścia są dwa. Albo remont, albo wyprowadzka. Ostatnio, kiedy muszę być cierpliwa, doceniam czekanie. To taki ważny czas, w którym można wiele rzeczy zrozumieć (Klaudia zwaną „Miss lata”).

Wybrane lektury uzupełniające zamieszczone w podstawie programowej z 2024 r.

Klasy VII - VIII

Nikolas Sparks, „Jesienna miłość”, 1999 r., ss. 208, (film „Szkoła uczuć”)

- bohaterowie: Landon Carter-17-latek narrator, ojciec kongresman, Jamie Sullivan - córka pastora;
- czas i miejsce: 1958 r. Beaufort;
- tematyka, problematyka: „inność”; akceptacja; wychowanie w wierze wg określonych zasad; sens i uroda życia w obcowaniu z drugą osobą (miłość); pomaganie; w obliczu śmierci i ból po jej nastąpieniu, ale i ogromny optymizm.

Opowieść bohatera z perspektywy 40 lat (s. ostatnia).

Wybrane lektury uzupełniające zamieszczone w projekcie podstawy programowej
Klasy VII - VIII

Alice Kuipers „Najgorsza rzecz, jaką zrobiła”, 2011 r., ss.227

-czas akcji, miejsce : czasy współczesne, Anglia;

-bohaterowie: Sophie- narratorka, nieżyjąca Emily oraz ich matka, Dan, Abigail, Rosa Leigh Zara, Megan;

-problematyka: przeżywanie żałoby, terapia, brak kontaktu z matką, przyjaźń, brak akceptacji, alkoholizm rodziców, bulimia, brak zrozumienia ze strony szkoły, samotność, młodzieżowe imprezy alkoholowe, Kalila- muzulmanka- ostracyzm społeczny (wybuch w metrze), pisanie wierszy swoistą terapią, odbudowywanie relacji matka- córka, poczucie winy za śmierć siostry, tęsknota, ciągłe odtwarzanie przeszłości,

Wybrane lektury uzupełniające zamieszczone w projekcie podstawy programowej
Klasy VII - VIII

Alice Kuipers, „Życie na drzwiach lodówki. Powieść w notatkach”, 2007 r., ss. 232

- czas współczesny, miejsce: Wielka Brytania;
- bohaterowie: Claire 15-16 lat, matka Nikole – pediatra;
- tematyka/problematyka: rak piersi i profilaktyka; praca ważniejsza; rodzina niepełna; brak porozumienia; brak czasu i komunikacji; samotność w chorobie; dojrzewanie; miłość; przyjaźń.

Nie traćmy czasu, *Spieszmy się kochać ludzi (...)*.

Wybrane lektury uzupełniające zamieszczone w projekcie podstawy programowej
Klasy VII - VIII

Sarah Crossan „My dwie, my trzy, my cztery” 2014 r., ss. 300, została nominowana do nagrody Carnegie Medal;

-czas i miejsce akcji: czasy współczesne, Anglia;

-bohaterowie: 13-letnia Apple- narratorka, jej babcia (Baba), matka (Mama), przyrodnia siostra Rain i jej lalka, Pilar- przyjaciółka, Donna, Hazel, Lisa, Dell

-tematyka, problematyka: matka opuszcza córkę i przez 11 lat się nie odzywa. Wraca z młodszą córką, imprezuje, nie dba o dzieci. Pragnie realizować swoje marzenia aktorskie. Młodsza córka nie chodzi do szkoły, ma zaburzenia; samotność, walka o miłość matki, fałszywa przyjaźń, brak odpowiedzialności dorosłych, nadopiekuńcza, oschła babcia, terapeutyczna moc poezji,

INNE PROPOZYCJE

Klasy VII - VIII

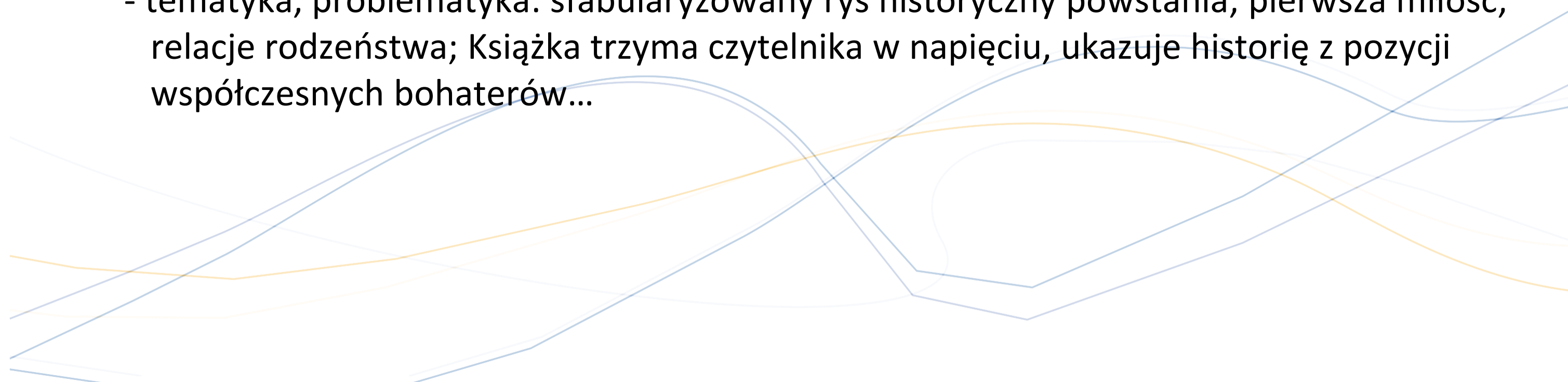
Sarah Crossan, „Kasieńka”, 2015 r., ss. 231, (powieść wierszem)

- bohaterowie: Kasia - 12-latka narratorka, matka i jej przyjaciel Kanoro, przyjaciel Kasi - William, Clair i jej paczka oraz „Klub Litościwych” - *I nie wiem, co gorsze, litość czy prześladowanie;*
- czas i miejsce: współczesny, (Polska), Anglia;
- tematyka/problematyka: emigracja; porzucenie rodziny przez ojca; tęsknota; poszukiwanie męża i ojca; nowe, obce otoczenie (brak akceptacji, odrzucenie, kolor skóry); pasja Kasi: *Woda to inny świat; Kraina z własnym językiem...*; ubogie warunki; poszukiwanie własnego miejsca w obcym kraju, przyjaźń.

INNE PROPOZYCJE

Klasy VII - VIII

Monika Kowaleczko- Szumowska „Galop ´44” 2014 r. s.314, patronat Muzeum Powstania Warszawskiego

- czas i miejsce: czasy współczesne, obok II wojna światowa (powstanie warszawskie)
 - bohaterowie główni: dwaj bracia: Wojtek (17 lat) i Mikołaj (kilka lat młodszy) oraz uczestnicy powstania: Lidka, „Zieliński” i Zosia, Jan (Anglik), „Mały”
 - tematyka, problematyka: sfabularyzowany rys historyczny powstania; pierwsza miłość; relacje rodzeństwa; Książka trzyma czytelnika w napięciu, ukazuje historię z pozycji współczesnych bohaterów...
-

INNE PROPOZYCJE

Klasy VII - VIII

Katarzyna Ryrych „Chuligania”, 2021 r. ss. 140

-bohaterowie: Ania 13 lat, 5 lat spędziła w domu dziecka (rodzice zginęli w wypadku samoch.)-
narratorka, opiekunka Lubisia (lubi kłamać); Maro, Gaba Rieger (rodzice adopcyjni), przyjaciel-
Paweł Robakowski” Robak”;

-czas i miejsce: współczesny, duże miasto;

-tematyka, problematyka: trudne zachowania dzieci to konsekwencje przeżyć, nieszczęśliwego
dzieciństwa, które często budują rodzice; alkoholizm, narkotyki; schronisko, adopcja psa, rasy
groźne, zwierzęta podobne do ludzi; brak dyskrecji nauczycieli (s.88);*Byłam człowiekiem, który
spał przez długi czas i musiał dogonić świat.*

Tylko goniąc tamten czas- pilnuj tego, w którym żyjesz; uczyć się siebie...

INNE PROPOZYCJE

Klasy VII - VIII

Barbara Kosmowska „Samotni.pl”, 2018 r. ss. 183

- czas i miejsce: współczesny, miasto;
- bohaterowie : Joanna - gimnazjalistka, przybyła z Syrii, sierota, Zofia Miodowska - przyrodnia siostra , nauczycielka j. polskiego, córka alkoholika, całkowicie oddana Joannie, matka nie żyje na skutek choroby, Wiktor Milnowicz- licealista (III kl.), eurosierota, opiekuje się babcią, kontakt z grupą przestępczą (kradnie by kupić leki, inhalator), Szymon- przyjaciel rodziny : Wiktora i babci, zakochany w matce Wiktora, Kaja- przyjaciółka Joanny (nadwaga, dokuczanie w szkole).
- narrator trzecioosobowy, z perspektywy bohaterów (patrz: „Zapałka na...”) oraz pamiętnik Zosi;
- problematyka: eurosieroctwo, ocenianie po wyglądzie (s. 108), funkcjonowanie w środowisku przestępczym- wynik samotności; nieszczęśliwa miłość; poszukiwanie miłości, lepszego życia (matka Wiktora), dokuczanie , talent plastyczny (Kaja); „Słabizna” - młoda, niedoświadczona nauczycielka... .

Wszyscy bohaterowie powieści są samotni.

Teraz zrozumiałam, jak pięknie mieć jakikolwiek wybór. Jesteśmy głęboko nieszczęśliwi, gdy pozbawieni go, musimy akceptować to, co daje nam los. Nie pytając, nie oglądając się na nasze uczucia.

INNE PROPOZYCJE

Klasy VII - VIII

Katarzyna Ryrych „Król”, 2015 r., ss. 151

- czas i miejsce: klasa I SP, lato/ wakacje, miasto;
 - bohaterowie: główny – Patryk - narrator pierwszoosobowy, lat 8, doświadcza przemocy fizycznej ze strony ojca alkoholika, nie przebiera się na wuefie, odcytany, najlepszy uczeń w klasie, Adam - ojciec, matka; Celestyn - postać tytułowa, bezdomny;
 - tematyka, problematyka: bezdomność; samotność; przyjaźń (obiady w MOPSie, klejenie latawca, monety w stawie, roślina owadożerna, srebrny rower (naprawiony przez Celestyna), dzwonek, lusterko do roweru, książki od Celestyna (z pieczątką schroniska); utrata domu (dom socjalny, tzw. „Brooklyn” i specyficzne środowisko; choroba alkoholowa, szpital psychiatryczny (ojciec po powrocie wyrzuca przez okno stół); slang, np. hyziol, Huston (medyczny); nieoczywiste dalsze losy Celestyna (pozostawia list, który został podarty przez Patryka).
- Powieść uczy życia...

INNE PROPOZYCJE

Klasy VII - VIII

Clementine Beauvais „Pasztesy do boju”, 2015 r. ss. 275, francuski bestseller, Najlepsza Młodzieżowa Książka Roku 2015, zdobyła szereg nagród;

-czas i miejsce akcji: czasy współczesne, Francja;

-bohaterowie: trzy dziewczyny: Hakima, Mireille, Astrid którym w wyniku facebookowego głosowania przyznano tytuły Srebrnego, Złotego i Brązowego Pasztetu, Kader (niepełnosprawny weteran wojenny bez nóg, brat Hakimy)

-narratorka- Mireille

-tematyka, problematyka: wykluczanie, wyśmiewanie, zwariowana podróż, która przynosi bohaterom mnóstwo przygód, przyjaźń, niespodziewaną sławę. Doskonały język pełen dowcipu i humoru.
„Książka, która dodaje skrzydeł”.

INNE PROPOZYCJE

Klasy VII - VIII

Katarzyna Ryrych „Pas startowy”, 2021 r. , ss. 240

- czas i miejsce akcji: współczesny (lato/wakacje), miasto- blisko lotniska, Grecja;
- bohaterowie i narratorzy jednocześnie: Krystian Kamieńczyk l. 12, wzorowy uczeń, świetnie rodzice: pływa; rodzice: Aneta - stomatolog, 4 lata starsza od ojca, zazdrosna, Jakub - protetyk (zdradza żonę); ciotka Wanda i jej mąż Kurt - muzycy, Marcin - ogrodnik, Zoe - czarnoskóra studentka uczy Krystiana angielskiego, Benek - kolega z klasy („blokowiec”); rodzice pokładają w synu ogromne nadzieje; Kornelia Kalinowska (14 lat) - córka kochanki ojca, próba samobójcza, nosi ciemne okulary (bo oczy odbiciem duszy), jej siostra Kamila - modelka nastolatka, anorektyczka; Kornelia jest samotna, żyjąca w cieniu siostry; babcia („Babol”) - przyjaciółka Kornelii oraz starsza pani z pieskiem;
- tematyka/problematyka: brak miłości (Kornelia); sytuacja domowa; wygórowane ambicje rodziców; wstyd z powodu pochodzenia (babcia ze wsi), dom starców, samotność; stygmatyzacja (mieszkańcy bloków); pasje (samoloty); anoreksja; pogoń za sławą, showbiznesem; zaspokajanie ambicji rodziców.